

ЗОРЯ ГАЛІШКА.

ЛЬВОВЪ. СУБОТА

Ч. 62. Дня 23 Липця (4 Серпня) 1849.

Выходитъ що Середы и Суботы. Цѣна для одбирающихъ въ Редакції: чверть-
рочна 1 рень. 15 кр. ср.; полрочна 2 рень. 30 кр. ср.; черезъ почты: чверть-
рочна 1 рень. 35 кр. ср.; польрочна 3 рень. 10 кр. срб.

ПРОШЕНІЕ

Головнои Рускои Рады о прискореніе
устроенія училищнихъ дѣлъ въ Галичинѣ
до Высокого ц. к. Міністерства просвѣ-
щенія д. 12 Липця поданое.

(Конецъ.)

Латинскіи консисторы, которыхъ, не толь-
ко же черезъ своихъ крилошановъ гимназіямъ
управляютъ и комисаровъ для екзаме-
ній изъ реаліїи вызначають, право конкві-
торовъхъ вопросовъ, рѣшины о конквіторовъхъ
сочиненіяхъ, и дѣланья предложеній при об-
саджованію мѣстца катехетовъ по гимназіяхъ
рѣскаго краю доси изкаючительно приславша-
ло, знали всегда свои дѣланья тѣда спрачи-
ти, же вѣкъ такій ослобождѣній учителскій
мѣстца самими лишь латинскими священ-
никами обладавшіи бѣзъ, а про то рѣ-
скии священникамъ — хоть наиздѣнѣй-
шиль, котрѣй бѣдь въ Львовѣ, бѣдь въ ц. к.
державѣнѣмъ воспиталишѣ, бѣдь въ вишѣштъ
воспиталишѣ въ Вѣдни поприще набѣгъ совер-
шили, надѣла наставленными бѣти загороже-
на бѣла. Доказательствомъ да бѣде тое, же
изъ числа бѣльше 2000 рѣскихъ священниковъ,
котрѣй съ латинскими рѣвне образованье по-
лучили, въ набкахъ напротивъ латинскіхъ

звычайно лѣчшии оупѣхи заѣлали, и предан-
ностю къ высокомъ Болодѣтельствѣ, и пра-
веднымъ исполненіемъ обязанностій отлича-
лися, ни оденъ катехетою наставленымъ не
бѣвъ; а тое извѣтно вѣланію латинскіхъ
консисторовъ, котрѣй надзирательство оучи-
лищъ въ своихъ рѣкахъ имѣютъ, тымъ бѣльше
опрокинѣти належитъ, такъ же на заве-
деніяхъ, любомѣдрія и богословія бѣльше чи-
сло оучительскіхъ престоловъ рѣскими свя-
щенниками обладжене бѣло, во тыхже обсад-
женіе бѣльше латинскіхъ консисторовъ менѣ
залежніи бѣло.

Когдаже рѣшеніемъ Высокаго Министерства
зъ д. 8. Сѣчна набка реаліїи въ рѣскомъ
тазыцѣ призволена зѣстала, принамаса по
наибѣльше гимназіахъ мѣстечевѣй дѣштаровники,
юю безплатно преподавати. Понеже але
зъ причини лихого выспажена рѣскаго дѣх-
овенѣства парохъ окрѣжного мѣста звичайно
лише одного священника до помоши имѣє,
а тойже часто не въ тѣмъ самомъ мѣстѣ
обытас и ова дѣховиць пастирствомъ
заатѣ сѣть, або часто, не смотря на ве-
лике чило дѣшъ, никакого помощника нема-
ють, то про недостатокъ людей набка реаліїи,
именно при гимназіють въ Бережанахъ, Стა-

ииславѣ, при обоихъ гимназіяхъ во Львовѣ, не могла вѣти заведеною. Понеже однако много есть рѣскихъ священниковъ, котрѣи надѣяались преподавати магистры, але про бесплатность тѣи надѣя въ окрѣпленіи тѣстѣ про-кормленію не имѣютъ, то оказаєтъ потреба, поки рѣшительне оустроеніе оучилищъ не на-гѣпитъ, за преподаванье надѣя религії при тыхъ гимназіяхъ, где тѣстцевѣ священники про обязаннѣсть душпастирства гдюже обойнати не могутъ, надгородѣ вѣзначити; а то тымъ вѣльше, же катехеты латинскаго обрядка свое жалованье зъ податковыхъ грошій Рѣчинѣ побираютъ.

Въ разведенію тыхъ вѣхъ, народнѹю жизнь Рѣчинѣ становлѧніхъ отнoshеній, просить Головна Рада препокорѣише:

1) Абы оуже теперь окрѣпть надѣя религіи-нон такожъ ииї предметы въ гимназіахъ рѣскихъ языкомъ, а осоавко землеписи-ни, дѣеписи-ни и языкослов-скїи надѣя языкомъ рѣскихъ преподава-ли сѧ.

2) Абы никто на помощника (adjunkta), застѣпника учителскаго (supplenta) выбра-ніемъ, або на дѣйствительного учителя або катехета наставлѣніемъ не вѣкъ, кто точной вѣдомости языка рѣскаго не имѣвъ; и пренімѣшенно по

3) Абы при отвѣтвавшихъ конкрементахъ на вопросы по при иѣзецкѣй такожъ въ рѣскомъ языцѣ отвѣчалось и въ толже языцѣ извѣтный выпѣтъ отвѣтвавса.

4) Абы опредѣленіемъ вѣло, комѣ право важнїи свѣдѣтельства о вѣдомости рѣскаго языка выдавать приглашав, понеже тѣи въ теперѣшности часто осоавки выдаваються, котрѣ до того ни званія ни здѣности не имѣютъ.

5) Абы до введенія обѣчанія по отдаѣніи надѣя (по фахамъ) для гимназій пра-вила оустановленіи вѣли, понеже тѣла оучи-тельскїи изъ причины обочинихъ взгладностїи системѣ обѣчанія по одинокимъ оучилищнымъ

отдаѣніяхъ (по классамъ) отгѣпнити не хо-тать.

6) Абы высокое повелѣніе, по котромъ въ триѣмънахъ и нормальнахъ школахъ не чи-сао надѣю пользющиходъ, але до надѣя до-стѣлыхъ правиломъ для опредѣленія языка оустановлене вѣло, зновъ въ сиаѣ введеніе вѣло, понеже по сиаѣ послѣднаго повелѣнія при зѣнѣ пережажнаго числа надѣю поль-зющиходъ, такожъ языкъ обѣчанія ѹо гдѣ зѣнѣати вѣловы дожно.

7) Абы надзоръ и управлѣніе всакихъ по-мѣшаныхъ оучилищъ въ части Галичины, Рѣчинѣ заселеной, рѣскимъ консисториаиь отдане вѣло.

8) Абы изключителне право предлаганія на олободжени тѣстца оучитељи религії въ рѣской части Галичины латинскимъ консисториаиь отнате вѣло.

9) Абы за обѣчаніе религії въ рѣскомъ я-зыцѣ при гимназіахъ прилична надгорода ажъ до часу совершенного оустроенъя оучилищъ благосклоннѣише призволена вѣло.

10) Высокое Министерство предѣщенія да благоволитъ ради оучитељскѣи для рѣскаго края, такъ можъ наикорѣише, именовати, абы также, изъ Рѣчинѣ опытныхъ и забѣреніемъ народа пользующиходъ сложена, точимъ исполненіемъ повелѣній высокого Министерства о развитію рѣской народово-сти икренне попеченье имѣла. Крайна иеоб-ходимость скорѣйшаго именованья такои ра-ды оучитељской имѣтвѣе такожъ изъ того, же управлѣніе общиходъ дѣль оучилищныхъ бѣгъ неи забытіемъ здѣлано, и же задачою той рады есть, книжки оучеинїи опредѣлить, а тымъ сочиненїе, переведеніе и вѣтнисеніе оу-чебныхъ книжокъ въ рѣскомъ языцѣ, та-коожъ наставлѣніе оучитељи оусловленіемъ есть, и же во проче при довѣдѣ зволѣкан-ю теперѣшне неправильне состояніе дѣль оучилищныхъ продовжиловы сѧ, а введеніе преподаваній въ рѣскомъ языцѣ знова от-ложеныиъ вѣловы. Воли Положки въ маздрекой

Части Галиччина введеніемъ польскаго языка оуже пользуются: то надѣваются такожъ вѣрніи, Адстѣріи незломно преданніи Ресини, же высокое Министерство прошѣщеніемъ на тое покорнѣйше прошеніе благосклоннѣйше взглѣдающи, черезъ оуже обѣщане введеніе рѣсскаго

языка, развитию рѣской народовѣти оуже про пользу общої державы противъ Польшины посовѣтіи вѣде.

Лвовъ дна 12 Дипца 1849.

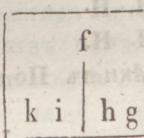
Отъ Головной Рѣской Рады.

ГОСПОДАРСТВО СЕЛЬСКЕ.

СЕРПЕНЬ.

Жнемъ цѣлою силою, що только можемъ. Кто хоче збоже косити, то наї о добрыхъ косарен са постарає; лѣнивъ, недбалій, блявчики мало що зроблять, а еще до того людей за свою спинають; де косарь добрий, то робота иде дѣже споро. — Коситъ са збоже на голій косъ, и такъ:

abcd е поле съ житомъ, еф а б
тѣда са нахилюю, и про тобъ
косарь мають стати на точ-
цѣ d и косити до b, потімъ
поступаютъ на g, дааши на
h, e, i, k, а осратній покоръ
вѣде са.

Тіи, що за косарами жито отвергаютъ, покинній такъ брати, бы покоръ за покосомъ зберігъ, и такъ старанно збергають, и краино оукиладають, то вѣде снобъ такъ такъ жатый выгладати. Іакъ чась томъ вѣде, то збоже схоже возимъ до стодолы, котрѣи трохи воже вѣло, то до плата або надъ стрѣхъ оукладаємъ. Зъ тені причини стодола загорожена только на слотній рѣкъ до-
брѣ са придає. Теперь пора и плосконь ви-
ривати. По жнивахъ заразъ коньчити супра-
въ поля подъ озиминѣ. Хвалебный то е звичай, такъ горячо, спочивати, и холодомъ довше робити. И робота иде споро, и люде-
са такъ не мочатъ съ худобою. Теперь тра-
и на сѣйсвѣ молотити, а же теперь мало в
чахъ, то іа кажъ на два боки снопы окле-
пать, а оклепаницию даю подъ оборогъ, тиамъ способомъ оденъ молотникъ за трохъ намо-
лотитъ. Оу тене вѣсь са перше об克莱ве, а
потімъ въ зимѣ домолочев; а то на тое,

бы тышъ въ стодолѣ зерно такъ дѣже не
тала, которое на подаѣ въ бочкахъ са хо-
ває, и тамже кота са замикає.

Коло Оуменія Пр. Богородици зачинася озиминѣ сѣяти. Подъ худобѣ добре стояніе, бо дѣ конюшины много гною са робить. По жнивахъ заразъ, або подъ чась жнивъ, такъ слота, гнѣй красно во гнѣовни кидася. Гнѣовна повинна оу кождого Господара вѣ-
ти. Бридкій то дѣ же некогда звичай есть, же тра ажъ човна пожичати, бы черезъ во-
лого до хаты са дѣгати. Оказзе то не-
стакъ, недбалость и лѣниство. — Хата по-
радного чоловѣка повинна такъ оу вѣнци чи-
сто та красно собѣ стояти. Навеси не ва-
диюбы де оу Панотца квѣтокъ трохи дѣ-
стати, и коло хаты посадити. Квѣтки вѣ-
дуть око бавити, а оразъ припомнити,
що зъ паньшиною бѣда счезла; и ма такъ
только схочешь, такъ красно такъ во вѣн-
ци теже квѣтками можемъ сокѣ жити —
Звикне то коло хатъ хавазъ, та кропивъ,
та вѣждереко только видко.

Дивно са, бы чюли дѣ миший и ро-
пѣхъ болій вѣли. — Трѣта вѣщѣтася. Де въ
буїахъ трѣты съ чюдами жиутъ, то знакъ
же тамъ матки не ма; а затѣмъ таки чю-
дамъ съ дрѣгими сабчиками потрева. — Такимъ
чюдамъ, що мало що нанесли, и видко,
що иашъ пашъ нештарчигъ, піддаваємъ
пильно пашъ теперь, бы си наносити и по-
прикривати могли. — Просимо, бы ч.ч. паст-
чики рѣскіи намъ свое мнѣніе о умѣлѣ
скринковыхъ будѣлити хотѣли.

Молодышъ пастчикиамъ вѣвемъ пчельни
мѣсацесловъ дѣже потревный, на тое оуваж

ч.ч. Господарей звертаемъ, бы са такими занати, и го выпечатати хотѣли.

Постарати са, бы намъ огородники деревья садовы поочковали. — Глодинъ сполоти. Дикий галвзъ подъ щепленьемъ острый ножеть зрецовати належитъ.

Списъ жертвующихъ на запомогу нещастливымъ Сербамъ.

Имена

	ЗР.	КР.	
			сред.
Кильчицкій Григорій	1	—	
Сващ. Гаморакъ	—	25	
Клеръ парохъ первопрестольной	2	—	
Симаковскій вице-ректоръ	—	30	
Священ. Кизѣма	2	—	
Сшкевичъ бургдникъ	1	—	
Лавровскій бургдникъ 1. дѣката	—	—	
Павенцкій редакторъ Зори	1	—	
Гоновскій бургдникъ	2	—	
Явиковскій бургдникъ	5	—	
Добраныскій сващ.	—	30	
Бондакъ сотникъ отъ стрѣльцовъ р.	2	—	
Балацъ бургдникъ	1	—	
Жуковскій священ.	1	—	
Дмитриковъ мѣщанинъ	1	—	
Головацкій И. профессоръ	2	—	
Ланикевичъ бургдникъ	1	—	
Квятиновичъ сващ.	—	30	
Юркевичъ управитель школъ норм.	1	—	
Трешаковскій сващ.	—	30	
Головацкій П. Д.	1	—	
Бѣлѣнскій бургдникъ	1	—	
Лозбнскій сващ.	—	30	
Кильчицкій	—	20	
Шведѣцкій парохъ зъ Николаевы	1	—	
Шведѣцкій пар. зъ Роздола	2	—	
Величковскій пар. зъ Демидъ	—	30	
Любинецкій пар. зъ Межиричъ	—	30	
Бергановскій пар. зъ Кіївца	—	40	
Горнекевичъ пар. Дрогобичъ	—	20	
Бачинскій зъ Заболотовецъ	1	—	
Пѣлоцкій пар. зъ Пѣсочной	2	—	

Имена

	ЗР.	КР.	
			сред.
Дорожинскій пар. Цвѣловецъ	1	—	
Левицкій пар. въ Болѣ	—	30	
Фицаловичъ пар. зъ Верина	—	20	
Интѣльскій пар. Жидачева	—	30	
Павликевичъ пар. Стѣльска.	—	40	
Зебдовскій пар. Оуета	—	30	
Нивилинскій пар. Гнѣздичева	1	—	
Биркевичъ пар. Бережницѣ	—	30	
Басильковскій зъ Молотова	1	—	
Замчевскій	—	30	
Прокопчицъ профессоръ	1	—	
Матвієвъ зъ Ивановецъ	—	20	
Геровскій профессоръ	1	—	
Борисѣкевичъ Иванъ	3	—	
Н. Н.	—	45	
Н. Н.	—	15	
Іакимъ Палиціанъ швецъ	—	15	

Разомъ 46 20

Списъ жертвующихъ на гудбу и хоруговъ для стрѣльцовъ русскихъ.

Имена

	ЗР.	КР.	
			сред.
Кильчицкій Григорій	1	—	
Сващ. Гаморакъ	—	25	
Борисѣкевичъ Иванъ	3	—	
Клеръ парохъ первопрестольной	4	—	
Сшкевичъ бургдникъ	1	—	

Разомъ 9 25

УМѢСТКА.

Новая книжка подъ названиемъ „Гриць Мазница, комедія въ трохъ дѣйствіяхъ, И. Х. Покелина Моліера изъ французскаго на таzekъ мало-рѣской переложена Иваномъ Найдовичемъ“; — сочиненіе уже въ Пчолѣ выпечатане, днесь изданіемъ нашихъ питомцевъ опубликоно печатню и сочинителеви, возлюбленомъ вѣшломъ товарищамъ пожертоване продается въ рѣской Семинаріи.